

Урта Осиё гидрометеорология илмий-тадқиқот институтининг фаолиятида ер йўлдошлари ёрда. жидда олимпиадага ахборотлар тобора кенг қўлланилмоқда. Космосдан олинган маълумотлар асосида довул, сел ва табиат оқатлари олинган прогноз қилинади. Халқ хўжалиги турли тармоқларининг мутахассислари ҳам ана шу маълумотлардан фойдаланишаркан.

«Жаҳон коммунистик ҳаракати» китоби босилиб чиқди. Бу китоб китобхоналари маркс-ленинча революцион назария асослари, жаҳон коммунистик ҳаракатининг стратегияси ва тактикаси билан таништиради. Коммунистик ва ишчи партияларнинг ўнг ва «сул» оппортунизмга қарши, марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализмнинг принциплари асосида коммунистик ҳаракатни янгилаштириш учун, империализмга қарши жаҳон кураш фронтини янгилаштириш ва муштахкамлаш учун кураши ёрилади.

Китобни сийёс адабиёт нашриёти чоп этган. (ТАСС).

ЖАҲОН КОММУНИСТИК ҲАРАКАТИ

«Жаҳон коммунистик ҳаракати» китоби босилиб чиқди. Бу китоб китобхоналари маркс-ленинча революцион назария асослари, жаҳон коммунистик ҳаракатининг стратегияси ва тактикаси билан таништиради. Коммунистик ва ишчи партияларнинг ўнг ва «сул» оппортунизмга қарши, марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализмнинг принциплари асосида коммунистик ҳаракатни янгилаштириш учун, империализмга қарши жаҳон кураш фронтини янгилаштириш ва муштахкамлаш учун кураши ёрилади.

ЖАҲОН ОИНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР БERAДИЛАР

Кемасозликни юксалтириш йўлида

СОФИЯ. Варнадаги кемасозлик илмий-тадқиқот ва лойиҳа институтининг коллектив йўналиши билан руда ташуви учун мулккаланган 12 зина тўна ҳамма биринчи хитросозлаштирилган боғлар кема-сини ишлаб чиқаришга киришди. Кўмир ва руда ташуви янги кема-лар юксак даражада автоматлаштирилганлиги, ниҳоятда маневрчанлиги билан фарқ қилади. Ҳозирги вақтда жаҳон бозорида курув жок ташуви кемаларининг раёбатчилик қобилиятини янги шу сифатлар белгилаб бермоқда.

Ишлаб чиқаришни янгилаш программаси

БЕРЛИН. ГДР автотомобилсозлиги и н байроқдор — Людвигсфельд шаҳридаги «ИФА» транспорт машинасозлиги комбинатида ишлаб чиқаришни янгилашнинг катта программаси тўзди. Шу йилнинг ўзигаёқ бу программа

МАЙДА МИЛЛАТЛАР ТЎҒРИСИДА ҒАМХЎРЛИК

ХАНОЙ. ВСР Министрлар Совети Вьетнам жанубидида майда миллатлар — кхмерлар билан чиналарнинг турмуш шароитини яхшилашга ва турмуш даражасини оширишга қаратилган иккита қарор қабул қилди.

ЖАҲОН ШАҲАРГАРИ ВА ПОЙТАҲТЛАРИДА

ПРАГА. ЧССР Ғарбий Словакия областида Галатта билан Кутти шаҳарлари ўртада темир йўли электрлаштириш ниҳояси етди. 80 километрдан узунроқ масофадаги бу участкада электр линияси поёзлар қатновини аниқлашга ташурилади, қон ташуви самардорлигини оширишга имкон беради.

ҒАРБИЙ БЕРЛИН

«Герберт Линднер» машинасозлик заводи ўзгайини 140 дан ортиқ ишчи ва хизматчиларни ишлаб буюштиришни яқин кунларда бошлади.

САВОДСИЗЛИККА ҚАРШИ КУРАШ

ХАРАРЕ. Зимбабве ҳукумати саводсизликка қарши кураш программасини ишлаб чиқди. Мана шу программани мувофиқ 1985 йилгача зимбабвеликлардан 2,5 миллион киши ўқиш ва ёзишга ўргатиши керак, деди бу ерда мамоаларни ривожлантириш ва хотин-қизлар ишлави министри Теуррай Рона Чанга.

Германия демократик республикаси

Германия демократик республикаси Республиканинг ички ишлар ва саноат корхоналари Германия Бирлашган социалистик партиясининг Х съезди илгари сурган иттифоқий вазиллари ҳал эти бориб, халқ хўжалиги учун 1 миллиард маркали хом ашё, электр энергияси ва материалларни тежаб қилиш мажбуриятини қабул қилди.

Қаҳрамонлик унутилмади

Қаҳрамонлик курси тамомлагандан сўнг 3-Белорусия фронтга юборилди. Аввал шифа кейин отлик қисмага хизмат қилди.

ФАН ВА ТЕХНИКА ОЛАМИДА

Водород келажак ёқилғисими?

Планетамиз и н т энергетика ресурслари — кўмир, газ ва торф ҳали талайгина бўлгани билан беҳад қисқис эмас. Бир кун эмас бир кун уларнинг запаси тамом бўлиши мумкин.

Демак, шундай экан бу вазиятдан қандай қутилиш мумкин? Олимлар кўп йиллик илалишлардан сўнг бунинг учун фақат бир йўл бор, у ҳам бўлса водород энергетикасини ривожлантириш, деган қатъий фикрга келишди.

Нима сабабдан водород айнан келажакнинг универсал ёқилғиси деб ҳисобланмоқда? Гапни афзалликларидан бошлаймиз. Яқин кунларда водород дейилганда кўз олдимизга водород бомбаси, термоядро реакциясининг асоси келарди. Ваҳоланки, водород фақат термоядро эмас, балки олддаги химиявий ёқилғи ҳамдир. Водород бизга маълум бўлган табиий ёқилғилар орасида рекорд иссиқлик бериш қобилиятига эга. Масалан, водород ёқилғиси массаси бўғича бензин ва бошқа табиий ёқилғиларга нисбатан уч марта кўп энергия беради.

Мухими, водород мутлоқ зивисиз ёқилғи. У ёнганда атмосферага на захарли газлар, на зарарли химиявий бирикмалар чиқаради.

Запаси жидатдан беа водород билан рақобатлаша оладиган бирорта ёқилғини топиш амримаҳол. Унинг манбаи фақат Ердагина эмас, балки галактикада ҳам етарли. Водороднинг планетамиздаги асосий манбаларидан бири — бу океан ва денгизлардир. Ҳисобларга қараганда, водороднинг бу манбаларидан аёвсизлик билан фойдаланилган тақдирда ҳам бир неча миллион йилга бемалол етди.

Водороднинг манбаи Ер шарида фақат амалий янхатланганига текис эмас. У бундан ташқари кайта тикланиш хусусиятига ҳам эга. Водороднинг ёқилғи сифатида юзага чиқиши келажакда ундан универсал энергетика манбаи сифатида фойдаланиши талоқо элади. Мутахассисларнинг ўтказган тажрибаларидан шу нарса маълум бўлган, бензинли моторнинг «ениққилинлари» — бензин парларининг трубопроводларда тиқилиб қолиши, паст ҳароратда эса бензин парлари етарлича эмаслиги ёки бензин ва ҳаво арасидаги мувофиқ нисбатда тайёрлаш қийинчиликлари каби нуқсонлар водородли двигателда бўлмайд.

Бундай двигател ҳаётда Шимолий Якутия шароитида ҳам теб ўт олади. Ундан ташқари водородли двигателнинг ишлаш мuddати олддаги бензинли двигателларга қараганда анча катта. Ана шундай фазилатларини барчасини бир қилиб олганда, водород автомобил транспорт воситасининг асосий ёқилғи бўлиб қолади.

Водороддан келажакда хаво транспорт воситасида фойдаланиш имкониятига катта умид бормоқда. «Авиэйшн вйк» журналида келтирилган ҳисобларга қараганда, бундай самолётларни тезлик товуш тезлигидан 2-3 марта ва фойдалануш вақтига нисбатан 2-3 марта юқори, уни ишлаб чиқариш учун сарф этилган харажатлар олддаги самолётларга нисбатан 30 фоиз кам бўлади. Баланд ва узоққа учиб борасида «водород» самолётга етарлиган самолётнинг топиш жула қийин. Академик В. Струмкиннинг фикрича, келажакда аэрокосмик кемалар, яъни самолёт-йўлдошлар ҳам ана шундай ёқилғида ишлайди.

Водородни узоқ масофаларга трубопроводларга ташиса бўлади. Уни асосий магистралдан тармоқлаш билан истеъмолчиларга тарқатиш қулай. Бу хусусида у хаттор қи, қулай энергия ташуви электр токи билан ҳам раёбатлаша олади. Чинаголдани газ технологияси институтининг ҳисобларига қараганда, газ-синтез водороди 500-600 ва ундан ортиқ масофага узилиш нисбатан 10 марта самардорроқ экан. Уни истеъмолчиларга тарқатиш учун янги безаш материаллари, ишчилар билан олимлар ҳамкорлигида халқ учун ишлаб чиқилган бошқа моллар қўйилган.

Вистава СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги бағишланган бўлиб Эстония олимларининг бошқа иттифоқдор республикалардаги ва социалистик ҳамадустлик мамлакатларидаги ҳамкорлиги билан мушхкам алоқасини яқинлаштиришга эришди.

Ш. ИБРОХИМОВ, «Волга» автомобил заводи инженери.

«ФАН-ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИГА»

Бу ерда «Салют» типиндаги орбитал космик станцияларда ўрнатилган асбоб-ускуналарнинг намуналари, рўзгорбон химия буюмлари, қавртирлар учун янги безаш материаллари, ишчилар билан олимлар ҳамкорлигида халқ учун ишлаб чиқилган бошқа моллар қўйилган.

Вистава СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги бағишланган бўлиб Эстония олимларининг бошқа иттифоқдор республикалардаги ва социалистик ҳамадустлик мамлакатларидаги ҳамкорлиги билан мушхкам алоқасини яқинлаштиришга эришди. (ТАСС).

ТИ УПРАВКАЛАР БЮРОСИ

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БERAМИЗ

Л. САМАДОВ: Кунлар ишчи муносабати билан баён бир ҳама-шаҳарларнинг томор-қалариди экиллари водород сув билан суюршилати. Уларни тартибга чиқаришга, кўполик қилишга, дилинишни орғутишга, нега энди ана шундай шахслар тартибга чиқарилиб, уларга жарима солина-майди?

Жавоб: Шаҳар водородиди ачимлик сув билан довлархларини суюриш истиқо тарифасида алоҳида ҳоллардагина «Водонад» трести ёни Тошкент шаҳар Совети икрони, комитетининг рухсати билан йўл қўйлади.

Шаҳар водородиди абонентлари ҳовли ва уйларидаги водородиди қурилмаларини хамини бениқсон сандиш хамда водородиди қурилмаларини фойдаланиб бўлган, уларни маҳкам бериштиб қўйишлари; ичимлик сувини бекорга оқибди қўймаслиги ва ундан ҳовлиларни, томор-қаларини суюриш мақсадига фойдаланишмасликлари керак. Ана шу талабларнинг бузилишига йўл қўйган айбдорлар — раҳбар шахслар 50 сўмгача, граждандар 10 сўмгача жарима тўлашга мажбур этилади.

У. МАҲКАМОВА, О. РАСУЛОВА: Биз урта мактабни битириш арасидамыз. Дугонан билан кийим-кечакларни тикатишга усталар тайёрлайдиган билан юртига кириб юрмоқчи эдик. Қайси ёқилғи юртида ана шу хунар эгаси бўлишимиз мумкин?

Жавоб: Шаҳримиздаги 5-хунар-техника билим юртида аёлларнинг палтолари, арканларнинг костюмлари ва бошқа либосларни тикатишга усталар тайёрланади. Бу хунар маснабига 8, 10-синфин битирилганлар қабул қилинади.

Д. ҲАКИМОВА: Шаҳримизда аҳоли буюрғилари асосида булар хил меъбелар, болалар қроватлари тайёрлаб берадиган корхона бор. Ана шу корхонанинг қарсада жойлашгани ҳақида маълумот берсангиз.

Жавоб: Тошкент шаҳар Совети икрони комитети маиший кийим-кечак тартиб ботираётган қаршида Тошкент шаҳарнинг жинхоналар ва меъбел тайёрлаш, ремонт қилиш, ишлаб чиқариш бирлашмаси аҳолининг буюрғиларига кўра улардан турли хил меъбелар учун буюртма қабул қилиши ва тўзатиб беради. Комбинат Қорасарой кўчаси 282-«а» уйда жойлашган.

Т. ҲАЙТБОВ: Тролейбус ҳайдовчилиги курсларига ўқишга киришмоқчи эдим. Ҳозирги пайтда ана шундай курсларга қабул қилишми?

Жавоб: Бундай курслар 1-тролейбус депоси қошида очилган. Бу тролейбус депоси Шаҳримизнинг Тарас Шевченко кўчасиди 28-уйда жойлашган.

Р. АШУРОВ: Биз шу йилнинг апрель ойида Ташкент давлат университетининг 23-уйга кўчиб келдик. Лекин 50-ЎЗК раҳбарлари биздан 1981 йилнинг декабри ойиди бошлаб коммунал хизмат учун ҳақ тўлатиш мазин талаб қилишди. Шу тўғрисида?

Жавоб: Шаҳримизда деярли ҳар кун уй-ўйларни бўлиб ўтмоқда. Базан бир аҳоли қиришдан олдди. Унинг қиришдан олддида мослаб, бир неча ой ремонт қилини ва кўчиб кетлади. Ҳамма-қадаримиз шунинг асди чинақармасликларни кераним, уй фойдаланишга тоширилганда кейин аҳолига ордери ёзиб берилади. Сизнинг қачон кўчиб келишингиздан қатъий назар ордери ёзилган кундан бошлаб квартирангиз учун ҳақ тўлайсиз.

Жавоб: Шаҳримизда деярли ҳар кун уй-ўйларни бўлиб ўтмоқда. Базан бир аҳоли қиришдан олдди. Унинг қиришдан олддида мослаб, бир неча ой ремонт қилини ва кўчиб кетлади. Ҳамма-қадаримиз шунинг асди чинақармасликларни кераним, уй фойдаланишга тоширилганда кейин аҳолига ордери ёзиб берилади. Сизнинг қачон кўчиб келишингиздан қатъий назар ордери ёзилган кундан бошлаб квартирангиз учун ҳақ тўлайсиз.

Жавоб: Шаҳримизда деярли ҳар кун уй-ўйларни бўлиб ўтмоқда. Базан бир аҳоли қиришдан олдди. Унинг қиришдан олддида мослаб, бир неча ой ремонт қилини ва кўчиб кетлади. Ҳамма-қадаримиз шунинг асди чинақармасликларни кераним, уй фойдаланишга тоширилганда кейин аҳолига ордери ёзиб берилади. Сизнинг қачон кўчиб келишингиздан қатъий назар ордери ёзилган кундан бошлаб квартирангиз учун ҳақ тўлайсиз.

Жавоб: Шаҳримизда деярли ҳар кун уй-ўйларни бўлиб ўтмоқда. Базан бир аҳоли қиришдан олдди. Унинг қиришдан олддида мослаб, бир неча ой ремонт қилини ва кўчиб кетлади. Ҳамма-қадаримиз шунинг асди чинақармасликларни кераним, уй фойдаланишга тоширилганда кейин аҳолига ордери ёзиб берилади. Сизнинг қачон кўчиб келишингиздан қатъий назар ордери ёзилган кундан бошлаб квартирангиз учун ҳақ тўлайсиз.

Жавоб: Шаҳримизда деярли ҳар кун уй-ўйларни бўлиб ўтмоқда. Базан бир аҳоли қиришдан олдди. Унинг қиришдан олддида мослаб, бир неча ой ремонт қилини ва кўчиб кетлади. Ҳамма-қадаримиз шунинг асди чинақармасликларни кераним, уй фойдаланишга тоширилганда кейин аҳолига ордери ёзиб берилади. Сизнинг қачон кўчиб келишингиздан қатъий назар ордери ёзилган кундан бошлаб квартирангиз учун ҳақ тўлайсиз.

Жавоб: Шаҳримизда деярли ҳар кун уй-ўйларни бўлиб ўтмоқда. Базан бир аҳоли қиришдан олдди. Унинг қиришдан олддида мослаб, бир неча ой ремонт қилини ва кўчиб кетлади. Ҳамма-қадаримиз шунинг асди чинақармасликларни кераним, уй фойдаланишга тоширилганда кейин аҳолига ордери ёзиб берилади. Сизнинг қачон кўчиб келишингиздан қатъий назар ордери ёзилган кундан бошлаб квартирангиз учун ҳақ тўлайсиз.

Жавоб: Шаҳримизда деярли ҳар кун уй-ўйларни бўлиб ўтмоқда. Базан бир аҳоли қиришдан олдди. Унинг қиришдан олддида мослаб, бир неча ой ремонт қилини ва кўчиб кетлади. Ҳамма-қадаримиз шунинг асди чинақармасликларни кераним, уй фойдаланишга тоширилганда кейин аҳолига ордери ёзиб берилади. Сизнинг қачон кўчиб келишингиздан қатъий назар ордери ёзилган кундан бошлаб квартирангиз учун ҳақ тўлайсиз.

Жавоб: Шаҳримизда деярли ҳар кун уй-ўйларни бўлиб ўтмоқда. Базан бир аҳоли қиришдан олдди. Унинг қиришдан олддида мослаб, бир неча ой ремонт қилини ва кўчиб кетлади. Ҳамма-қадаримиз шунинг асди чинақармасликларни кераним, уй фойдаланишга тоширилганда кейин аҳолига ордери ёзиб берилади. Сизнинг қачон кўчиб келишингиздан қатъий назар ордери ёзилган кундан бошлаб квартирангиз учун ҳақ тўлайсиз.

ТАШКЕНТ ШАҲРИДА

ТАШКЕНТ ШАҲРИДА

